



OLA VASENG
Kvammen
6653 ØVRE SURNADAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Mari Kaarfald Stubberud, 71 25 85 99

Vedtak om utslippstillatelse - biogassanlegg - Ola Vaseng - Surnadal kommune

Statsforvalteren i Møre og Romsdal gir Ola Vaseng tillatelse etter forurensningsloven til mottak av husdyrgjødsel og fiskeslam.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 37 400 for saksbehandlingen.

Vi viser til søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven datert 14.07.2022. Etterspurte opplysninger til søknaden ble mottatt 08.11.2022.

Vedtak

Statsforvalteren i Møre og Romsdal gir Ola Vaseng tillatelse til mottak og behandling av husdyrgjødsel og fiskeslam i Surnadal kommune. Tillatelsen gis i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6 (forurensningsloven), § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gyldig fra dags dato.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsetting av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre. Ved fastsetting av vilkårene har Statsforvalteren videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

Tillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt.

Redegjørelse

Det er søkt om å produsere biogass av 6000 tonn storfegjødsel fra egen gård og 200 tonn fiskeslam fra oppdrettsanlegg. I tillegg skal det være mulighet for å ta imot husdyrgjødsel fra nabogårder. Biogassen skal produsere strøm til eget forbruk og restproduktet skal benyttes som gjødsel på området. Anlegget skal etableres på Kvammen gård gnr. 3 og bnr. 1 i Øvre Surnadal.



Det skal være et lukket anlegg (gassanlegget) og det skal derfor ikke være noe utslipp til vann eller luft (lukt) fra driften av anlegget. Lagertanker for mottak og behandling av slam fra fisk og husdyrgjødsel skal etableres slik at det ikke kan føre til fare for forurensning av vassdrag eller luktulempere for berørte naboer.

Hvis det likevel skulle oppstå problemer med lukt må bedriften regne med å kartlegge sine luktutslipp og utføre tiltak for å begrense luktutslipp. Slam fra fisk skal ikke forbehandles på anlegget.

Eier er ansvarlig for å innhente eventuelle godkjenninger fra Mattilsynet og DSB.

Det regnes ikke med at det skal bli støyp problemer i forbindelse med denne etableringen.

Transporten til og fra anlegget må skje på en slik måte at nærmiljøet i minst mulig grad blir påvirket. Slam/ensilasje skal transporteres og leveres til anlegget i lukkede beholdere.

Høring

Søknaden har ligget ute til offentlig høring i perioden 23.11.2022 – 21.12.2022 og blitt sendt til aktuelle høringsparter for kommentarer.

Statsforvalteren har mottatt høringsuttalelser fra Surnadal kommune ved enhetene areal- og naturforvaltning, miljøretta helsevern og brannvesenet:

Areal- og naturforvaltning:

Kommunen har vurdert at det ikke stilles krav om konsekvensutredning for tiltaket.

Området er ifølge NVE atlas vist som aktsomhetsområde for jord- og flomskred.

- Det må gjøres en geoteknisk vurdering av tiltaket, samt ei skredvurdering for jord- og flomskred.
- Det må utarbeides en jordflyttingsplan for bruk av dyrkajorda.

Tiltaket er plassert på dyrka mark, og vil ikke føre til negative konsekvenser for naturmangfoldet i området. Elvemusling finnes i Surna og det er et nasjonalt laksevassdrag. Selv om byggingen av biogassanlegget isolert har liten betydning for elvemuslingen så kan det gi en stor effekt sammen med annen virksomhet. Som avbøtende tiltak burde det derfor stilles krav om sedimentasjonsdammer som samler opp overflatevann i byggeperioden.

En stor andel av klimagassutslippene i kommunen kommer fra gjødselhåndtering. For å nå betydelige utslippsreduksjoner er det derfor avgjørende at gårdbrukere etablerer biogassanlegg. At det i tillegg blir produsert energi gjør den positive effekten på miljøet enda større.

Tiltaket er vurdert til å være i tråd med landbruksformålet i kommuneplanen sin arealdel. Tiltaket er i hovedsak basert på garden sitt ressursgrunnlag, samt mottak fra andre gardsbruk og fiskeavfall. Fiskeavfallet er vurdert til å være en mindre del av produksjonsprosessen og kan etter kommunens vurdering inngå i landbruksformålet.

Miljøretta helsevern:

Det er kommet uttalelser om etableringen av biogassanlegg sett i lys av kravene i forskrift om miljøretta helsevern. Det er gjort vurderinger om:

- Støy



- Utslipp til luft, grunn eller vann
- Ulykker, skader og trafikk
- Avfall
- Lukt

Det er vist til veilederen TA 3019 (Regulering av luftutslipp i tillatelser etter forurensningsloven) og viktigheten av god kommunikasjon med naboer for å unngå konflikt i situasjoner med betydelige luktutslipp.

Ellers uttaler enheten at det er krav til internkontroll og dokumentasjon av kompetansekrav for sikker drift og vedlikehold av biogassanlegget. Også eventuell avslutning/opphevelse av drift må være avklart.

Brannvesenet:

Det forutsettes at biogassanlegget prosjekteres og etableres i henhold til forskrift om håndtering av farlig stoff med tilhørende temaveiledninger. Viktige forhold i prosjekteringen er risikoanalyse og avklaringer med hensyn til sikkerhetsavstander og arealmessige begrensninger i henhold til forskriften.

Brannvesenet viser også til tilkomstveger ved brann, sikkerhetssoner og tilgang på slukkevan og beredskapstiltak.

Ola Vasengs svar på høringer:

Biogassanlegget er vurdert til å være av mindre karakter med begrenset bruk av areal. Tiltaket vil følge krav i plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Det antas at kommunen vil informere om hvilken dokumentasjon som mangler i forbindelse med byggesøknaden. Tiltakshaver har allerede god kommunikasjon med naboer rundt møkkaspredning. Ellers er alle innspill lest og registrert.

Statsforvalterens vurdering

Det følger av forurensningsloven § 7 at hovedregelen er at ingen må «*ha, gjøre eller sette i verk*» noe som kan medføre fare for forurensning. Hva som forstås som forurensning fremgår av § 6. Etter forurensningsloven § 11 har Statsforvalteren som forurensningsmyndighet på angitte områder myndighet til å gi tillatelse til forurensning. Drift av «avfalls- og gjenvinningsanlegg» krever tillatelse etter forurensningsloven. Tillatelse med vilkår blir gitt med hjemmel i forurensningsloven §§ 11, 29 og 16.

Ved avgjørelse av om tillatelsen skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, skal Statsforvalteren som forurensningsmyndighet etter forurensningsloven § 11, legge vekt på de fordelene og ulempene som tiltaket for øvrig vil medføre. Dette innebærer at det må foretas en helhetlig vurdering der både forurensningsmessige hensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Det følger både av forurensningsloven og tilhørende forskrifter prinsipper som Statsforvalteren som forurensningsmyndighet skal legge til grunn ved behandling av søknad om tillatelser.

Vår vurdering av høringsinnspillene

Areal- og naturforvaltning



I tillatelsen er det satt vilkår om at virksomheten skal ha en beredskap som er tilpasset miljørisikoen som følger av driften. Vurdering av rasfare behandles ikke i denne saken, men tilhører den kommunale behandlingen av saken.

Miljøretta helsevern

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til Internkontrollforskriften. Andre krav til driften som forebyggende vedlikehold, kompetansekrav, lukthåndteringsplan, registrering av naboklager og eventuell nedleggelse av virksomheten omfattes av generelle vilkår i tillatelsen.

Brannvesenet

Enheten tar opp flere momenter knyttet til beredskap rundt brann. Statsforvalteren forventer at dette er momenter som blir vurdert gjennom kommunen sin byggesaksbehandling.

Planavklaring

Kommunen skriver at tiltaket er i tråd med landbruksformålet i kommuneplanens arealdel da dette er gårdstilknyttet næring basert på gårdens ressursgrunnlag.

Støy

Det forventes ikke støy fra anlegget som kan forårsake støyulemper for berørte naboer. Det er likevel satt krav til grenser for støy i tillatelsen. Ved klager på støy kan forurensningsmyndigheten kreve at det blir utført støyberegninger.

Utslipp til luft

Mottak og behandling av husdyrgjødsel og fiskslam kan medføre lukt. Virksomheten opplyser at det skal være et lukket anlegg med liten fare for luktutslipp.

Dersom det oppstår luktulemper kan det bli aktuelt å pålegge målinger, risikovurderinger og tiltak knyttet til lukt. Likeså skal støv fra virksomhetens aktiviteter til enhver tid holdes så lav som mulig.

Grunnforurensning

Det aktuelle området har ingen registreringer i Miljødirektoratets database over eiendommer med forurenset grunn (*Grunnforurensningsdatabasen*).

Statsforvalteren vurderer at den omsøkte aktiviteten ikke skal medføre grunnforurensning. Dersom virksomheten har gjort eller i fremtiden gjør undersøkelser på den aktuelle eiendommen, skal funnene registreres i databasen dersom det er mistanke om at grunnen er forurenset, eller det påvises forurensning.

Vurdering etter vannforskriften

Anlegget er planlagt oppsatt rett i overkant av 100 meter fra elva Surna. Surna er et av landets nasjonale laksevassdrag. Lakse- og innlandsfiskloven § 7a gir vassdraget særlig beskyttelse mot påvirkninger i selve vassdraget som kan virke negativt på laksebestanden. Surna (midtre del) utenfor Kvammen gård er en sterkt modifisert vannforekomst med moderat økologisk potensial (miljøtilstand). Miljømålet for SMV'er er minst godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand.

Det skal ikke være noen utslipp til vann fra biogassanlegget. Utslipp ved eventuelle uhell under transport eller ved lekkasje kan i verste fall føre til miljøforringelse lokalt i grunnen. Etter vår vurdering er det lite sannsynlig at tiltaket vil kunne føre til skade på artene som lever i elva. Det er derfor ikke vært nødvendig å vurdere nærmere etter vannforskriften.



Vurdering etter naturmangfoldloven

Ifølge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfold. Dette innebærer at naturmangfoldlovens prinsipper også må legges til grunn når det gjøres vurdering etter forurensningsloven. Nedenfor følger en vurdering av tiltaket i henhold til lovens retningslinjer.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Databasen Naturbase er brukt, og det er registrert flere fuglearter av nasjonal forvaltningsinteresse rundt Kvammen gård. Det er observert rødlistete arter som gulspurv, sandsvale, tjeld og storspove. Det er ikke registrert rødlista planter i området. Anlegget vil derimot ikke ha negative konsekvenser for naturmangfoldet da det skal bygges på dyrket mark.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Driften av anlegget skal foregå i lukket system og vil derfor ikke ha utslipp til vann eller luft. Lagringen av mottatt slam og husdyrgjødsel skal foregå i tette tanker. Eventuelt søl og lekkasjer skal samles opp og føres til tett tank.

Overflatevann skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet. Eventuelt sanitærvann skal avklares med kommunen.

Det kan bli aktuelt å kreve rensing av avløpsvann dersom det avdekkes behov for det. Statsforvalteren vurderer det til at risikoen for irreversibel skade på naturmangfoldet i nærområdet som liten.

§ 10 – samlet belastning

Under normale driftsforhold vil det ikke være utslipp, og dermed ikke bidrag til samlet belastning.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på miljø og naturmangfold som tiltaket volder. Hvis det viser seg at belastningen fra driften blir for stor, må bedriften ta kostnadene med forbedringstiltak.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en tidligere, nåværende og fremtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold gis de beste samfunnsmessige resultatene.

Bedriften plikter å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Anlegget skal benytte best tilgjengelige teknikker så langt som råd, når dette ikke medfører urimelige kostnader.

Konklusjon

Statsforvalteren har vurdert søknaden og opplysningene som har fremkommet under behandlingen og gir Ola Vaseng tillatelse etter forurensningsloven til omsøkte virksomhet i Surnadal kommune på vedlagte vilkår.



Frister i tillatelsen

Tiltak	Frist	Vilkår
Årsrapportering	1. mars hvert år	14

Ansvarsforhold

Ola Vaseng er ansvarlig for at anlegget drives i henhold til denne tillatelsen. Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Denne tillatelsen fritar ikke Ola Vaseng for å innhente nødvendige tillatelser fra andre sider av virksomheten, som for eksempel Mattilsynet eller DSB.

Denne tillatelsen fritar ikke Ola Vaseng for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. forurensningsloven § 10 andre ledd. At forurensning er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tar forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Krav om endringer kan stilles både fra forurensningsmyndighetene og fra bedriften. En eventuell endringssøknad skal foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført. Tillatelsen kan tilbakekalles eller endres, jf. forurensningsloven § 18.

Vedtak om gebyr

I henhold til forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven, skal Statsforvalteren ta gebyr for behandling av tillatelser og kontroll/tilsyn etter forurensningsloven.

Tiltakshaver er i brev av 11.11.2022 varslet om gebyr for Statsforvalterens saksbehandling.

På bakgrunn av opplysninger som bedriften har gitt i søknaden, samt tidsbruk på søknaden, vedtar Statsforvalteren å plassere arbeidet med tillatelsen under gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften kap. 39. Sats 6 utgjør i 2023 kr 37 400,- og tilsvarer en ressursbruk på én uke. Det betyr at bedriften må betale et gebyr på **kr 37 400,-** for saksbehandlingen. Faktura blir utsendt av Miljødirektoratet.

Klageregler

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet frem eller hva vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klages skal sendes om Statsforvalteren.

Offentliggjøring av tillatelsen

Vedtaket skal gjøres offentlig kjent, jf. § 36-18 i forskrift om begrensnig av forurensning. Den som har fått tillatelse, skal så snart som mulig kunngjøre dette i Driva. Kunngjøringen skal inneholde en kort orientering om tillatelsen, hvor man kan henvende seg for å få innsyn i saksdokumentene og opplysninger om klageinstans og frist for eventuell klage på vedtaket. Et forslag til kunngjøringstekst er nedenfor. Bedriften kan gjerne benytte sin egen logo i kunngjøringen. Statsforvalterens logo skal ikke benyttes.

Statsforvalteren vil kunngjøre vedtaket på sine nettsider www.Statsforvalteren.no/mr.



Forslag til kunngjøringstekst:

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til biogassanlegg

Statsforvalteren i Møre og Romsdal gir Ola Vaseng tillatelse til mottak og behandling av husdyrgjødsel og fiskslam på Kvammen gård gnr. 3 og bnr. 1 i Surnadal kommune. Det skal produseres biogass av 6000 tonn husdyrgjødsel fra egen gård og 200 tonn fiskslam. Bioresten skal brukes som gjødsel på godkjent jordbruksareal.

Vedtak og tillatelse leses på Statsforvalteren i Møre og Romsdal sin hjemmeside, www.statsforvalteren.no/mr.

Vi ber om at eventuelle merknader blir sendt til Statsforvalteren i Møre og Romsdal, postboks 2520, 6404 Molde eller sfmrpost@statsforvalteren.no innen 3 uker fra kunngjøringsdato

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
fagleiar - forureining

Mari Kaarfald Stubberud
rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven til biogassanlegg

Kopi til:

**XPRO AS
SURNADAL KOMMUNE**

**Øvre veg 24
Bårdshaugvegen 1**

**6415 MOLDE
6650 SURNADAL**



Statsforvalteren i Møre og Romsdal

Tillatelse til Ola Vaseng etter forurensningsloven til mottak og bruk av husdyrgjødsel og fiskeslam for produksjon av biogass i Surnadal kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen med er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Tillatelsen er gyldig fra dags dato.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Ola Vaseng
Beliggenhet/gateadresse	Surnadalsvegen 2033
Postadresse	6653 Øvre Surnadal
Kommune og fylke	Surnadal kommune i Møre og Romsdal
Org. nummer (bedrift)	921873786
Gårds- og bruksnummer	Gnr. 3 og bnr. 1
Kategori for virksomheten/ type virksomhet	Produksjon av biogass

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
2023.0246.T	1566.0086.01	3

Tillatelse gitt: 07.03.2023	Endringsnummer:	Sist endret:
Christian Dahl (e.f.) fagleder		Mari Kaarfald Stubberud rådgiver
<i>Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.</i>		

¹ Miljømyndighetenes system for beregning av hyppighet av frekvensbasert tilsyn, der risikoklasse 1 er høyest og 4 er lavest.

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

1 Rammer for tillatelsen

Tillatelsen gjelder mottak og mellomlagring av husdyrgjødsel og fiskeslam for produksjon av biogass.

Tillatelsen er basert på et årlig bruk av 6000 tonn husdyrgjødsel fra egen gård og årlig mottak og bruk av inntil 200 tonn fiskeslam.

Mottaksmengde må begrenses til det som anlegget har kapasitet til. Det forventes at det settes av tilstrekkelige ressurser til å håndtere det innkommende avfallet.

Virksomheten må innhente nødvendig godkjenning fra Mattilsynet og fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Avfallstyper som ikke uttrykkelig fremgår i punkt 1 er ikke tillatt å motta på anlegget. Tillatelsen omfatter ikke deponering eller permanent lagring av avfall.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårene.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, også for støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår er uttrykkelig satt grenser for.

Stoffene på prioritetslisten, oppført i vedlegg 1, er blant de mest helse- og miljøfarlige stoffene som er i bruk. Utslipp av disse stoffene er bare tillatt dersom de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning. Virksomheten skal være spesielt oppmerksom på eventuell fare for utslipp av stoffene på prioritetslisten.

2.4 Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse følger av vilkår 13.1.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert, jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 7.

2.6 Plikt til å gjennomføre tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Møre og Romsdal om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i henhold til vilkår 13.4.

2.7 Krav til kompetanse

Virksomheten plikter å påse at anlegg og installasjoner blir driftet av personer med nødvendig opplæring og kompetanse. Dette skal dokumenteres. Virksomheten skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko ved virksomheten.

Virksomheten skal sørge for at personale har relevant kompetanse om faktorer som påvirker lukttilstanden ved anlegget/produksjonen.

Virksomheten skal sørge for at ansatte er informert om reglene for håndtering av fremmede arter og svartelistede arter.

3 Utforming av anlegget/lagring av avfall

Virksomheten skal utforme alle bygninger, gjerder, dekke og liknende etter gjeldende lover og reguleringsbestemmelser, og eventuelt andre planbestemmelser for området.

Nærmere krav til utforming fremgår i etterfølgende punkt, samt under punkt 6 om hensyn til nærmiljø.

3.1 Lagertanker

Fiskeslam, husdyrgjødsel og ferdigvare (biorest) skal lagres på tette tanker.

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter av 6. desember 1996

3.2 Overvann

Forurenset overvann skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet. Ved behov skal det etableres avskjærende overvannsgrøfter for å hindre at overvann kommer inn på anleggsområdet.

3.3 Dekke

På steder med fare for utslipp av søl fra slam, ensilasje og gjødsel til vann skal det etableres fast dekke. Dekket må utformes slik at det er mulig å samle opp avrenningen.

3.4 Gassproduksjonen

Gassproduksjonen skal foregå i tett anlegg slik at det ikke er fare for utslipp til luft (lukt) fra anlegget og være i henhold til krav fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, DSB.

4 Mottak og håndtering av avfall

4.1 Mottakskontroll

Alt avfall skal kontrolleres etter etablerte rutiner før det mottas på anlegget (mottakskontroll). Anlegget skal drives slik at sporbarhet for innkommet avfall ivaretas. Eventuell innblanding av ulovlig avfall skal sorteres ut og leveres til anlegg med tillatelse til å ta imot slikt avfall. Ulovlig avfall skal registreres som avvik i internkontrollsystemet. Mottakskontrollen skal også omfatte et aktivt system og rutiner som hindrer at slike forhold gjentar seg.

Mottakskontrollen skal vurdere om strakstiltak skal iverksettes for å hindre utvikling av lukt når avfall mottas på anlegget.

4.2 Journalføring

Virksomheten skal føre daglig journal over alt avfall som mottas ved anlegget. Journalen skal omfatte alle nødvendige opplysninger for mottak, lagring, behandling og viderelevering. Det skal til enhver tid være en oversikt over avfallsmengder, fordelt på type, samt avfallets opprinnelse. Journalen og dokumentasjonen skal være lett tilgjengelig ved inspeksjon. Den skal oppbevares i minst tre år. Forurensningsmyndighetene kan pålegge bedriften å sende forurensningsmyndighetene eller andre som myndighetene bestemmer, kopi eller sammendrag av journaler.

5 Lagring av slam, ensilasje og gjødsel

5.1 Krav til behandling og håndtering, inkludert lagring, av avfall

All behandling og håndtering, inkludert lagring, skal foregå på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Anlegget skal drives slik at avfallet ikke blir lagret uforholdsmessig lenge.

Slam, ensilasje og gjødsel skal lagres på en slik måte at en til enhver tid har oversikt over lagringstid og mengde på lager.

Lagring utover 3 år blir sett på som deponering, jf. avfallsforskriften § 9-2. Deponering av organisk avfall er ikke tillatt.

5.2 Sluttdisponering – plan for bruk av biorest

Bruk av biorest som gjødsel på andre gårdsbruk er regulert av Mattilsynet.

6 Hensyn til nærmiljø

Slam, ensilasje og gjødsel skal behandles, håndteres og lagres slik at det ikke er skjemmende eller fører til fare for lukt, støv, avrenning, samling av fugl, flyvendeavfall eller annen forurensning eller andre ulemper for omgivelsene. Om nødvendig må tiltak iverksettes.

6.1 Innsyn

Håndtering av slam og ensilasje skal skje på område som er utilgjengelig for uvedkommende. Virksomheten skal best mulig skjerme boenheter, nærområder og offentlig vei for skjemmende innsyn.

6.2 Forsøpling

Nærmiljøet rundt anlegget skal ikke forsøples. Opprydding av skjemmende avfall fra anlegget skal skje fortløpende.

6.3 Skadedyr og fugl

Anlegget skal drives på en slik måte at skadedyr og fugl unngås i størst mulig grad. Om nødvendig må tiltak iverksettes for bekjempelse.

6.4 Varsling

Ved planlagt driftsstans eller annen aktivitet som kan medføre ulemper til omgivelsene, skal Statsforvalteren og naboer varsles i god tid.

6.5 Naboklager

Naboklager skal avviksregistreres i virksomhetens internkontrollsystem. Strakstiltak skal vurderes, om nødvendig iverksettes.

7 Utslipp til vann

7.1 Generelle vilkår

Virksomheten skal sørge for at håndteringen av avfall ikke medfører forurensende utslipp til vann ved søl og lekkasjer og andre lignende utslipp. Det skal ikke være andre utslipp til vann enn via oljeutskiller. Utslipet skal ikke være forurenset med prioriterte stoffer, jf. vedlegg 1 i denne tillatelsen. Dette må kunne dokumenteres med målinger av relevante prioriterte stoffer. Resultater fra gjennomførte målinger skal rapporteres til Statsforvalteren, jf. vilkår 14.

7.2 Oljeholdig avløpsvann fra lager, spyle- og vaskeplasser, verksteder og lignende

Alt oljeholdig avløpsvann fra vask av biler, tanker og lignende, samt eventuell avrenning fra flater utendørs hvor det kan oppstå oljesøl, skal renses i sandfang og oljeutskiller som er dimensjonert etter største belastning. Nedstrøms for oljeutskilleren skal det være en inspeksjons- og kontrollkum som gir muligheter for å ta prøver av avløpsvannet uten at det er nødvendig å stige ned.

Virksomheten plikter å ha best mulig drift av oljeutskillerer. Dette omfatter både å ha kontroll med at oljeutskilleren har tilstrekkelig kapasitet til å behandle de faktiske belastningene, og at driftsbetingelsene er optimale.

Oljekonsentrasjonen i utslippet fra oljeutskilleren skal ikke overstige 10 mg/L.

Resultater fra gjennomførte målinger skal rapporteres til Statsforvalteren, jf. vilkår 14.

7.3 Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet, jf. vilkår 2.3.

7.4 Sanitæravløpsvann

Virksomheten plikter å følge kravene kommunen stiller for utslipp av sanitæravløpsvann.

Denne tillatelsen griper ikke inn i kommunens rett til å stille krav ved eventuell tilknytning til kommunalt nett.

8 Utslipp til luft

8.1 Generelle krav

Diffuse utslipp til luft, for eksempel fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

Nødvendige tiltak må gjennomføres slik at det ikke oppstår sjenerende lukt i omgivelsene fra lagret avfall.

8.2 Støv

For å unngå støvproblem i nærmiljøet, skal veier og plasser gjøres rene regelmessig, eller andre støvreduserende tiltak settes i verk.

8.3 Lukt

For å begrense luktulempen hos naboendommer i størst mulig grad, skal virksomheten utarbeide en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan som er i tråd med anbefalinger gitt i veileder TA 3019/2013, «Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven», jf. veilederens vedlegg 5.

Virksomheten skal ha et system for registrering av innkommende luktklager som skal knyttes til geografisk sted og tid. Disse klagenes skal loggføres. Det skal gis en vurdering av årsaken til luktutslippet og en beskrivelse av eventuelle tiltak som iverksettes. Denne informasjonen skal gjøres kjent for naboene og Statsforvalteren.

Antall luktklager i løpet av året skal være en del av den årlige rapporteringen til Statsforvalteren, jf. pkt. 14.

9 Grunnforurensning og forurensete sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Bygging, terrenginngrep, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensete sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, eventuell godkjenning fra kommunen, jf. forurensningsforskriften kapittel 2 *Opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider*.

10 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også vilkår 2.4 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe, jf. produktkontrollloven³.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket.⁴

11 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtrykknivå ved den mest støyutsatte fasaden:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Lørdag (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Søn- /helligdager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
55 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dB(A)) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} , som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens aktivitet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og

³ Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11. juni 1979 § 3a

⁴ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH -forskriften) av 30. mai 2008

produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av virksomhetens ansatte til og fra bedriftsområdet, er likevel ikke omfattet av grensene.

12 Energi

12.1 Energiledelse

Virksomheten skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal være en del av bedriftens internkontroll.

12.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Virksomheten skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Virksomheten skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

13 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

13.1 Miljørisikoanalyse

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av all aktivitet ved anlegget med tanke på ytre miljø. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til hva den mener er akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

13.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

Virksomheten plikter å gjennomføre tiltak for å unngå, eventuelt begrense risikoen for akutte utslipp, inkludert akutte utslipp fra oljeutskiller(e) og som følge av brann i anlegget.

13.3 Etablering av beredskap

Virksomheten skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning.

Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid

representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves i en frekvens tilpasset virksomheten.

13.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁵ om varsling av akutt forurensning. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Rutiner for varsling skal være beskrevet i virksomhetens internkontrollsystem.

14 Rapportering til Statsforvalteren

Bedriften skal innen 1. mars hvert år sende skriftlig rapport til Statsforvalteren for siste kalenderår.

Rapporten skal inneholde en beskrivelse av driftsåret, med følgende punkter:

- Vesentlige endringer på anlegget og/eller endring i rutiner/driftsform.
- Avvik knyttet til ytre miljø.
- Eventuelle naboklager.
- Vurdering av om driften er i samsvar med gjeldende tillatelse.
- Vurdering av resultatene fra eventuell prøvetaking/målinger av utslipp.
- Informasjon om vesentlig endring av miljørisikovurderinger.
- Evaluering av effekten av gjennomførte tiltak, samt vurdering av forbedringspunkter som ytterligere kan redusere miljøbelastningen.

Dersom Statsforvalteren har behov for endrede rapporteringsvilkår, kan gjeldende krav endres med seks måneders varsling

14.1 Miljøovervåkning

Statsforvalteren i Møre og Romsdal kan kreve at det gjennomføres nødvendige undersøkelser for å kartlegge utslipp til ytre miljø. Utgifter til slike undersøkelser skal dekkes av eieren.

15 Eierskifte

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Statsforvalteren i Møre og Romsdal så snart som mulig og senest 1 måned etter eierskiftet.

16 Nedleggelse eller stans i virksomheten

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren i Møre og Romsdal.

Dersom nedleggelsen eller stansen er planlagt eller kjent på forhånd, skal anlegget være tømt for avfall senest den siste driftsdagen. Ved en plutselig stans skal anlegget ryddes innen en måned etter siste dag med vanlig drift.

Alt lagret avfall skal leveres til godkjent mottak eller sluttbehandling. Tiltakene som gjøres i denne forbindelsen, skal rapporteres til Statsforvalteren i Møre og Romsdal innen 3 måneder etter

⁵ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9. juli 1992

nedleggelse eller stans. Rapporten skal inneholde dokumentasjon på disponering av avfallet og navn på de virksomhetene som har overtatt avfallet.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning samt pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom man ønsker å ta opp igjen virksomheten, skal det gis melding til Statsforvalteren i Møre og Romsdal i god tid før man planlegger å begynne igjen.

17 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsen eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler:

Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer	
Perfluoroktansyre	PFOA
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylfenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)fenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)fenol	UV-350

VEDLEGG 2

Definisjoner

I utgangspunktet gjelder alle definisjoner slik de er nedfelt i det norske regelverket. I tillegg til regelverket er også definisjoner nedfelt i Norsk Standard lagt til grunn.

I de tilfellene der det i denne tillatelsen er brukt nevning eller uttrykk som ikke er mer dekt av annet norsk lovverk/standard, gjelder følgende definisjoner:

Avfall: løse gjenstander eller stoffer som noen har kassert, har til hensikt å kassere eller er forpliktet til å kassere. Som avfall regnes ikke avløpsvann og avgasser.

Avløpsvann: sanitært og industrielt avløpsvann og overvann.

Behandling: prosesser, under dette sortering, som endrer egenskapene til avfallet med formål å redusere volum, fare, gjøre det lettere å håndtere eller enklere å gjenvinne.

Fast dekke: dekke som har en hard overflate, for eksempel asfalt. Ikke grus eller liknende.

Husholdningsavfall: avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende.

Håndtering: fellesbenevnelse for mottak og gjenvinning under dette forberedelse til og lagring i påvente av gjenvinning eller sluttbehandling.

Innendørs: I bygg eller hall med fire vegger og tak.

Kjørefast dekke: dekke som har en hard overflate, for eksempel grus.

Lagring: all oppbevaring av avfall før videre håndtering eller videretransport til annet godkjent mottak.

Næringsavfall: avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner.

Omlasting: all overføring/fysisk flytting av sortert avfall fra en oppbevaringsenhet til mer tjenlig oppbevaringsenhet, ofte fra en mindre enhet til en større. Omlasting av avfall endrer ikke sammensetningen til avfallet eller egenskaper.

Ordinært avfall: Avfall som ikke er definert som farlig, eksplosivt avfall eller radioaktivt.

Organisk avfall: matavfall, hageavfall og annet nedbrytbart avfall fra husholdning og næring, inkludert avfall fra industri, landbruk, akvakultur og avløpslam.

Overvann: overflateavrenning som følge av nedbør eller smeltevann.

Sortert avfall: avfall der innholdet til alle fraksjonene er kjent. Sortert avfall blir også kjennetegnet ved at sammensetningen er utpreget homogen, det vil si er sammensatt av like materialer/materialtyper.

Rent trevirke: Trevirke som ikke er behandlet eller påført noen form for overflatebehandling, for eksempel maling, lim og lakk.

Tett dekke: fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke med oppsamlingsmulighet for alle de materialene/avfallstypene som skal håndteres på eller i samme område som det tette dekket er (vann, væske, faste stoffer og liknende). I dag regner vi normalt betong som tett dekke.

Usortert avfall: avfall der innholdet til alt eller deler av avfallet er ukjent og der avfallet ikke har gjennomgått en avsluttende behandling.